

mr. drs. A.J. (Jeroen) van Dijken

Contact

aj.van.dijken@pzh.nl

Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum

24 juni 2026

Ons kenmerk

PZH-2026-893411675
DOS-2026-0002305

Uw kenmerk

Bijlagen

2

Gemeenteraad van Alphen aan den Rijn
T.a.v. de raadgriffier
Postbus 13
2400 AA ALPHEN AAN DEN RIJN

Onderwerp

Herziening Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2026 en begrotingscirculaire 2027

Geachte raadsleden,

Hierbij ontvangt u het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2026), vastgesteld op 16 juni jl. Ook stuur ik u de begrotingscirculaire 2027 voor gemeenten.

In de brief (PZH-2026-888611920) van dd. 25 maart jl. bent u als nieuwe raad geïnformeerd over het doel van financieel toezicht en de belangrijkste ontwikkelingen op dit vlak. In deze brief staat aangegeven dat ik vóór de zomer van 2026 een vernieuwde versie van het GTK aan u zou sturen.

Ik vind het belangrijk dat u goed geïnformeerd bent over de criteria waarop uw (meerjaren)begroting wordt beoordeeld door de provincie in haar rol van financieel toezichthouder. Dit wordt gedaan vanuit de provinciale wettelijke taak voor financieel toezicht. Het GTK gaat onder meer over de vormen van toezicht (repressief en preventief), wat wordt bedoeld met 'structureel en reëel evenwicht' en hoe dit evenwicht door de provincie wordt beoordeeld.

Als raad bent u primair verantwoordelijk voor de financiële positie van uw gemeente. U heeft een kaderstellende en controlerende rol. Dat betekent dat u erop toeziet dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is en dat investeringen, bezuinigingen en ambities haalbaar zijn.

Vanaf het begrotingsjaar 2027 geldt het GTK 2026. Dit kader vervangt het vorige GTK uit 2020. Het GTK 2026 is opgesteld door alle 12 provincies samen. Hierin is de wijze vastgelegd waarop de provincie uitvoering geeft aan het financieel toezicht.

Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2026)*Waarom een nieuw GTK?*

Het GTK is vernieuwd, omdat de versie uit 2020 niet meer actueel was. Dit is onder meer het gevolg van nieuwe regelgeving over het ramen van onderuitputting en het onder voorwaarden kunnen inzetten van de algemene reserve als structureel dekkingsmiddel. Ook is een landelijk risicomodel ontwikkeld. Deze onderwerpen zijn verwerkt in het nieuwe GTK.

Wat zijn de belangrijkste verschillen ten opzichte van het vorige GTK?

Het GTK 2026 volgt de ontwerpprincipes en actielijnen uit het Actieplan Agenda Toekomst van het Toezicht. De vier actielijnen van het GTK zijn:

1. Uniformiteit en Maatwerk
2. Risicogericht Toezicht
3. Toezicht is proportioneel
4. Transparantie

In het nieuwe GTK is onder meer het landelijk risicomodel opgenomen. Dit risicomodel helpt de toezichthouder bij het risicogericht en proportioneel uitvoeren van het toezicht. Daarnaast wordt toegelicht dat het oordeel over “structureel en reëel evenwicht” verder gaat dan alleen het verrekenen van de incidentele baten en lasten. De toezichthouder plaatst dit oordeel in het bredere financiële beeld van de gemeente.

Een belangrijke wijziging in het GTK 2026 is dat de regels voor het gebruik van reserves als structureel dekkingsmiddel zijn verduidelijkt en verruimd. Hierdoor speelt de vermogenspositie een grotere rol bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht.

Daarnaast mogen gemeenten nu een specifieke stelpost voor onderuitputting opnemen in de begroting. Hiermee kunnen zij rekening houden met het feit dat niet alle plannen volledig worden uitgevoerd. Hoe dit getoetst wordt, is opgenomen in het GTK 2026.

Begrotingscirculaire 2027

In aanvulling op het GTK dat de basis biedt voor onze beoordeling, ontvangt u in de bijlage van deze brief de begrotingscirculaire met daarin jaarafhankelijke informatie. Deze informatie gaat veelal over actuele ontwikkelingen die onder meer volgen uit de voorjaarsnota en meicirculaire van het Rijk. In de begrotingscirculaire geven we aan hoe de provincie vanuit financieel toezicht tegen deze onderwerpen aankijkt.

In de begrotingscirculaire komen onder meer de volgende onderwerpen aan bod: de herverdeling van het gemeentefonds, de kaders voor het ramen van stelposten en de financiële consequenties van de besluitvorming van het Rijk rondom de WMO Huishoudelijke hulp. Deze informatie is belangrijk voor het opstellen en het vaststellen van de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030.

Tot slot

In beide documenten staan ook financieel technische onderwerpen opgenomen die vooral bedoeld zijn voor het college van burgemeester en wethouders. Daarom stuur ik deze documenten ook in afschrift aan het college.

De provincie heeft naast de toezichthoudende taak ook een adviserende rol, waarmee gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen worden geholpen hun financiële positie te verbeteren. Team Financieel Toezicht van provincie Zuid-Holland is dan ook altijd bereid om een mondelinge toelichting te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Tot slot, wijs ik u op de [begrotingsbrief](#). Hierin staan de specifieke aandachtspunten voor uw eigen begroting.

Hoogachtend,

mr. drs. A.J. (Jeroen) van Dijken

Bijlagen

Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2026
Begrotingscirculaire 2027

Afschrift aan

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alphen aan den Rijn